

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ilmailulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ilmailulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 80/2024 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Liikenne- ja viestintävaliokunta (LiVM 9/2024 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lausuman:

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa tarkoin lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen toteutumista ja erityisesti joustomekanismin toteutumista unionin tasolla ja tarvittaessa ryhtyy toimenpiteisiin, jotta joustomekanismi voi toteutua asetuksen tarkoittamassa laajuudessa.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

ilmailulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ilmailulain (864/2014) 2 §:n 30 kohta, 3 §:n 1 momentin 7 kohta ja 153 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 30 kohta laissa 174/2023, 3 §:n 1 momentin 7 kohta laissa 965/2018 sekä 153 §:n 1 momentti laeissa 965/2018 ja 1327/2021 ja 3 momentti laissa 965/2018, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 534/2020, 1327/2021 ja 174/2023, uusi 31 ja 32 kohta, 3 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 965/2018 ja 1327/2021, uusi 8 ja 9 kohta, lakiin siitä lailla 534/2020 kumotun 93 §:n tilalle uusi 93 § sekä lakiin uusi 93 a—93 c ja 151 a—151 d § seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 86/2024 vp

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

30) *U-spacen yhteisen tietopalvelun tarjoajalla* palveluntarjoajaa, joka tarjoaa U-space-täytännönpanoasetuksen 2 artiklan 4 alakohdassa tarkoitettua yhteistä tietopalvelua U-space-ilmatilassa;

31) *jakeluinfra-asetuksella* vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta ja direktiivin 2014/94/EU kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2023/1804;

32) *sähkösyöttöllä paikallaan olevaan ilma-alukseen* jakeluinfra-asetuksen 2 artiklan 23 kohdassa tarkoitettua sähkön syöttöä paikoitettuna olevaan ilma-alukseen.

3 §

Toimivaltainen viranomainen

Liikenne- ja viestintävirasto toimii Suomen kansallisena ilmailuviranomaisena. Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään Liikenne- ja viestintäviraston tehtävistä, virasto toimii seuraavissa Euroopan unionin säädöksissä tarkoitettuna toimivaltaisena kansallisena viranomaisena:

7) tasapainoisen lähestymistavan mukaista meluun liittyvien toimintarajoitusten asettamista unionin lentoasemilla koskevista säännöistä ja menettelyistä sekä direktiivin 2002/30/EY kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 598/2014 (*melunhallinta-asetus*);

8) tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamisesta kestäväälle lentoliikenteelle (ReFuelEU Aviation -aloite) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2023/2405 (*lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annettu asetusta*) siltä osin, kuin se koskee asetuksen 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen ilma-aluksen käyttäjille ja mainitun artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen unionin lentoasemien pitäjille säädetyjä oikeuksia ja velvoitteita;

9) jakeluinfra-asetusta siltä osin, kuin se koskee asetuksen 12 artiklassa tarkoitettuja, sähkösyöttöä paikallaan oleviin ilma-aluksiin koskevia vaatimuksia.

93 §

Sähkösyöttö paikallaan oleviin ilma-aluksiin

Lentoaseman pitäjä vastaa siitä, että paikallaan oleviin ilma-aluksiin varmistetaan sähkösyöttö jakeluinfra-asetuksen 12 artiklan mukaisesti.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen sähköä ei tarvitse toimittaa jakeluinfra-asetuksen 12 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulle ilma-aluksen ulkopuolelle.

Eduskunnan vastaus EV 86/2024 vp

93 a §

Tankkausvelvoitetta koskevien pyyntöjen käsittely

Liikenne- ja viestintäviraston on lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 5 artiklan mukaisesti käsiteltävä mainitun artiklan 3 kohdassa tarkoitettua 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua ilma-aluksen käyttäjän pyynnöt ja tehtävä niitä koskevat päätökset.

93 b §

Unionin lentoaseman pitäjää koskevat ilmoitukset

Liikenne- ja viestintäviraston on käsiteltävä lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen ilma-alusten käyttäjien tekemät ilmoitukset mainitun artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen unionin lentoaseman pitäjien puutteista noudattaa asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa säädettyä velvoitetta. Menettelystä säädetään mainitun asetuksen mainitussa artiklassa.

93 c §

Eräät ilmoitukset

Liikenne- ja viestintävirasto voi lentoaseman pitäjän pyynnöstä päättää, että kyseinen lentoasema katsotaan lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi unionin lentoasemaksi. Pyyntöstä ja päätöksestä säädetään mainitun asetuksen 2 artiklan 2 kohdassa.

Lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua päätökset tulla kohdelluiksi ilma-aluksen käyttäjänä on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle. Liikenne- ja viestintäviraston on ilmoitettava päätöksestä. Ilmoittamisesta säädetään asetuksen 2 artiklan 3 kohdassa.

14 luku

Lupia, ilmoituksia ja hyväksyntöjä koskevat hallinnolliset seuraamukset

151 a §

Ilma-aluksen käyttäjälle määrättävät seuraamusmaksut

Liikenne- ja viestintävirasto määrää seuraamusmaksun lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulle ilma-aluksen käyttäjälle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö mainitun asetuksen 5 artiklassa säädetyn tankkausvelvollisuuden.

Seuraamusmaksun rahamäärän on oltava suuruudeltaan vähintään kaksi kertaa ja se saa olla enintään neljä kertaa se määrä, joka saadaan kertomalla lentopolttoaineen vuotuinen keskimää-

Eduskunnan vastaus EV 86/2024 vp

räinen hinta tonnilta vuodessa tankkaamattomalla kokonaismäärällä. Seuraamusmaksua määrätessä on otettava huomioon rikkomisen luonne, kesto, toistuvuus ja vakavuus.

Liikenne- ja viestintäviraston on perustettava seuraamusmaksun määräämistä koskevassa päätöksessään menetelmä, jolla lentopolttoaineen hinta Euroopan unionin lentopolttoainemarkkinoilla on määritetty. Menetelmän on perustuttava todennettaviin ja puolueettomiin perusteisiin mukaan lukien lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 13 artiklassa tarkoitettuun viimeisimpään saatavilla olevaan tekniseen kertomukseen.

Liikenne- ja viestintävirasto voi vapauttaa ilma-aluksen käyttäjän määrätystä seuraamusmaksusta, jos tämä pystyy osoittamaan, että lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 5 artiklassa säädettyjen velvoitteiden noudattamatta jättäminen johtui sen tahdosta riippumattomista ja poikkeuksellisista sekä ennalta-arvaamattomista olosuhteista, joiden vaikutuksia ei olisi voitu välttää, vaikka kaikki kohtuulliset toimenpiteet olisi toteutettu.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos on kulunut yli kolme vuotta siitä, kun rikkomus tai laiminlyönti on tapahtunut.

151 b §

Unionin lentoaseman pitäjälle määrättävät seuraamusmaksut

Liikenne- ja viestintävirasto määrää seuraamusmaksun lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulle unionin lentoaseman pitäjälle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta jättää toteuttamatta tarvittavia toimenpiteitä sen korjaamiseksi, että mainitun artiklan 3 kohdassa tarkoitetuilla ilma-alusten käyttäjillä ei ole riittävää pääsyä kestävien lentopolttoaineiden vähimmäisosuuksia sisältäviin lentopolttoaineisiin asetuksen 6 artiklan 3 kohdassa säädetyn mukaisesti.

Määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 100 000 euroa. Seuraamusmaksua määrättäessä on otettava huomioon rikkomisen luonne, kesto, toistuvuus ja vakavuus.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos on kulunut yli kolme vuotta siitä, kun rikkomus tai laiminlyönti on tapahtunut.

151 c §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Edellä 151 a ja 151 b §:ssä tarkoitettut seuraamusmaksut määrätään maksettavaksi valtiolle. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä.

151 d §

Kertomus seuraamusmaksutulojen käyttämisestä

Liikenne- ja viestintävirasto julkaisee kertomukset 151 a ja 151 b §:ssä ja uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007) 11 a §:ssä tarkoitetuista seu-

Eduskunnan vastaus EV 86/2024 vp

raamusmaksuista kertyneiden tulojen käytöstä. Kertomuksesta säädetään lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 12 artiklan 10 kohdassa.

153 §

Viranomaisten tiedonsaanti- ja tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot palveluntarjoajilta, luvanhaltijoilta, muilta toimijoilta ja henkilöiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista tässä laissa säädetään. Tiedot on luovutettava ilman aiheetonta viivytystä, viranomaisen pyytämässä muodossa ja maksutta.

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä Energiavirastolta välttämättömät tiedot sille 93 b §:ssä säädettyjen viranomaistehtävien hoitamiseksi. Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä Tullilta tarpeellisia tietoja 146 §:ssä tarkoitetun valvotun edustajan ja tunnetun lähettäjän hyväksyntämenettelyä varten.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007) 2 §:n 1 momentin 15 kohta ja 13 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 603/2021, ja *lisätään* 1 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 603/2021, uusi 2 momentti, 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 603/2021, uusi 16 kohta, 3 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 603/2021, uusi 5 momentti, 4 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 802/2020 ja 1134/2022, uusi 4 momentti ja lakiin uusi 11 a—11 d ja 14 b §, seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, lain tarkoituksena on myös toimeenpanna tasapuolisten toimintaedellytysten varmistamisesta kestäväälle lentoliikenteelle (ReFuelEU Aviation -aloite) annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/2405 (*lentoliikenteen kestävis-*

Eduskunnan vastaus EV 86/2024 vp

tä polttoaineista annettu asetus) siltä osin, kuin kyse on lentopolttoaineen toimittajien velvoitteista ja oikeuksista johtuvista viranomaistehtävistä ja lentopolttoaineen toimittajia koskevasta seuraamusjärjestelmästä.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

15) *energiasäällöllä* polttoaineen alemmaa lämpöarvoa, jota määritettäessä polttoaine katsotaan toimitetuksi 15 celsiusasteen lämpötilassa;

16) *lentopolttoaineen toimittajalla* sitä, jolla on lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 3 artiklan 6 kohdassa tarkoitetun lentopolttoaineen tai 3 artiklan 17 kohdassa tarkoitetun lentoliikenteeseen tarkoitetun vedyn omistusoikeus ennen kuin se luovutetaan mainitun asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla unionin lentoasemalla ilma-alukseen.

3 §

Jakeluvelvoite ja lain soveltamisala

Tämän lain 1—3, 4, 9, 11 a—11 d, 13, 14 a ja 14 b §:ää sovelletaan lentopolttoaineen toimittajiin.

4 §

Toimivaltaiset viranomaiset ja tietojen luovuttaminen

Lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 11 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen lentopolttoaineen toimittajia koskevissa asioissa on Energiavirasto.

11 a §

Lentopolttoaineen toimittajille määrättävät seuraamusmaksut

Seuraamusmaksu määrätään lentopolttoaineen toimittajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta:

1) jättää täyttämättä lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 4 artiklassa säädettyjä velvoitteita kestävien lentopolttoaineiden vähimmäisosuuksista;

2) jättää noudattamatta lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 4 artiklassa säädettyjä velvoitteita, jotka koskevat asetuksessa tarkoitettujen synteettisten lentopolttoaineiden vähimmäisosuuksia ja synteettisten lentopolttoaineiden keskimääräisiä osuuksia vuosina 2030—2034;

Eduskunnan vastaus EV 86/2024 vp

3) on antanut harhaanjohtavia tai virheellisiä tietoja niiden kestävien lentopolttoaineiden ominaisuuksista tai alkuperästä, jotka se on toimittanut lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 9 artiklan 2 kohdan ja asetuksen 10 artiklan mukaisesti.

11 b §

Lentopolttoaineen toimittajan seuraamusmaksujen määrääminen ja suuruus

Energiavirasto määrittää 11 a §:ssä tarkoitetut seuraamusmaksut.

Edellä 11 a §:n 1 kohdan nojalla määrättävän seuraamusmaksun rahamäärän on oltava suuruudeltaan vähintään kaksi ja se saa olla enintään neljä kertaa se määrä, joka saadaan kertomalla lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 3 artiklan 14 kohdassa tarkoitetun perinteisen lentopolttoaineen ja 7 kohdassa tarkoitettujen kestävien lentopolttoaineiden tonnilta lasketun vuotuisen keskihinnan erotus niiden lentopolttoaineiden määrällä, jotka eivät täytä asetuksen 4 artiklassa ja liitteessä I tarkoitettuja vähimmäisosuuksia.

Edellä 11 a §:n 2 kohdan nojalla määrättävän seuraamusmaksun rahamäärän on oltava suuruudeltaan vähintään kaksi ja se saa olla enintään neljä kertaa se määrä, joka saadaan kertomalla lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 3 artiklan 12 kohdassa tarkoitetun synteettisen lentopolttoaineen ja 14 kohdassa tarkoitetun perinteisen lentopolttoaineen vuotuisen keskihinnan erotus tonnilta sellaisen lentopolttoaineen määrällä, joka ei täytä asetuksen 4 artiklassa ja I liitteessä tarkoitettuja vähimmäisosuuksia. Kaksinkertaisen seuraamuksen välttämiseksi seuraamusmaksun suuruudessa on otettava huomioon mahdolliset lentopolttoaineen toimittajalle synteettisten lentopolttoaineiden vähimmäisosuuksia koskevien velvoitteiden vuosien 2030—2034 velvoitekaudella noudattamatta jättämisestä määrätyt seuraamusmaksut.

Edellä 11 a §:n 3 kohdan nojalla määrättävän seuraamusmaksun rahamäärän on oltava suuruudeltaan vähintään kaksi ja enintään neljä kertaa se määrä, joka saadaan kertomalla lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 3 artiklan 14 kohdassa tarkoitetun perinteisen lentopolttoaineen ja 7 kohdassa tarkoitettujen kestävien lentopolttoaineiden tonnilta lasketun vuosittaisen keskihinnan välinen erotus niiden polttoaineiden määrällä, joista on annettu harhaanjohtavat tai virheelliset tiedot.

Seuraamusmaksua määrättäessä on otettava huomioon rikkomisen luonne, kesto, toistuvuus ja vakavuus.

Energiaviraston on perusteltava seuraamusmaksua määrätessään menetelmä, jolla on määritetty lentopolttoaineen, kestävän lentopolttoaineen ja synteettisen lentopolttoaineen hinta Euroopan unionin lentopolttoainemarkkinoilla. Menetelmän on perustuttava todennettaviin ja puolueettomiin perusteisiin, joihin kuuluu myös lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 13 artiklassa tarkoitettu viimeisin saatavilla oleva tekninen kertomus.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos on kulunut yli kolme vuotta siitä, kun rikkomus tai lainmäärityksen on tapahtunut.

11 c §

Energiaviraston velvollisuus varmistaa puuttuvan lentopolttoaineen toimitus

Energiaviraston on varmistettava, että jokainen lentopolttoaineen toimittaja, jolle on kertynyt vaje lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 4 artiklassa säädetystä velvoit-

Eduskunnan vastaus EV 86/2024 vp

teesta, joka koskee kestävien lentopolttoaineiden ja synteettisten lentopolttoaineiden vähimmäisosuuksia tietyssä mainitun asetuksen 3 artiklan 23 kohdassa tarkoitettulla raportointikaudella, toimittaa seuraavalla raportointikaudella markkinoille vajausta vastaavan polttoainemäärän kyseistä raportointikautta koskevan velvoitteensa lisäksi. Menettelystä säädetään mainitun asetuksen 12 artiklan 8 kohdassa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun velvollisuuden täyttäminen ei vapauta lentopolttoaineen toimittajaa velvollisuudesta maksaa seuraamusmaksu.

11 d §

Eräät lentopolttoaineen toimittajan pyynnot

Energiaviraston on käsiteltävä lentopolttoaineen toimittajan lentoliikenteen kestävästä polttoaineista annetun asetuksen 11 artiklan 8 kohdassa tarkoitettu pyyntö. Pyynnön käsittelystä säädetään mainitun asetuksen 11 artiklan 8 kohdassa.

13 §

Muutoksenhaku

Työ- ja elinkeinoministeriön tämän lain nojalla tekemään päätökseen ja Energiaviraston 3 a, 5, 11 a ja 12 §:ssä tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa (434/2003).

— — — — —

14 b §

Seuraamusmaksujen ja virhemaksun täytäntöönpano

Edellä 11, 11 a ja 12 §:n nojalla maksettaviksi määrättyjen seuraamusmaksujen ja virhemaksujen täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Edellä 1 momentissa tarkoitetut seuraamusmaksut ja virhemaksu vanhenevat viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä.

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 2 momentin 31 kohta, sellaisena kuin se on laissa 545/2024, ja
lisätään 1 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1183/2023, 23/2024, 36/2024 ja 545/2024, uusi 32 ja 33 kohta seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Siten kuin tässä laissa säädetään, pannaan täytäntöön myös:

- 31) kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 40 a §:ssä tarkoitettu kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksu;
- 32) ilmailulain (864/2014) 151 a ja 151 b §:ssä tarkoitetut seuraamusmaksut;
- 33) uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007) 11 ja 11 a §:ssä tarkoitetut seuraamusmaksut ja 12 §:ssä tarkoitettu virhemaksu.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 22.10.2024

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri